

RUST
PLAATSEN
OVERIJSEL

**Restauratie historische
begraafplaatsen in Overijssel**

De smederij

www.rustplaatsen.nl

Gebrek aan onderhoud

Stralen, schooperen en behandelen. De diverse hekwerken op de locaties vroegen erom. Door roest en oxidatie waren de hekwerken op diverse plaatsen aangetast. Voordat de behandeling kon plaats vinden, moesten eerst reparaties worden uitgevoerd zoals het herstellen van de verbindingen en aanlassen van hekstijlen, spijlen en ornamenten. Ieder hek had zijn eigen shadebeeld en behoefde daarom maatwerk. De smid heeft elk hek gecodeerd, gestraald, gerepareerd en weer opnieuw behandeld. Dankzij deze behandeling kunnen de hekwerken er weer tegen. Om het onderhoud in de toekomst te vereenvoudigen zijn de hekwerken los op de consoles geplaatst. Hierdoor kunnen ze eenvoudig meegevoerd worden naar de werkplaats voor een schilderbeurt. Het unieke is dat elk hekwerk zijn eigenheid qua verschijningsvorm heeft en je bijna kunt spreken van streekarchitectuur wat betreft het ontwerpen van hekwerken.

Voor de restauratie

Rust roest

Roest is vijand nummer 1 van alle wat gemaakt is van ijzer. Op de foto is dat mooi te zien. Uiteindelijk 'vreet' het een hek helemaal op. Een vakkundige smid kan hier nog uitkomst bieden. Dat is inmiddels gebeurd. Het toegangshek van de oude begraafplaats in Colmschate ziet er weer uit als nieuw en werkt als vanouds.

De natuur geeft en neemt

Dat het hek op de foto lange tijd ontbroken heeft aan onderhoud moge duidelijk zijn. Aan de smid en de tuinman de dankbare en zware taak het hek zijn oude functie en uitstraling terug te geven. Misschien ook juist niets doen. Verval geeft begraafplaatsen een deel van hun identiteit en symboliseert natuurlijk ook de natuurlijke vergankelijkheid van de mens. De natuur geeft en neemt zagezegd. Werk aan de winkel voor smid en tuinman.

Siersmeden

Siersmeden is een machtig vak. Een gloeiend heet vuur, een zwaar aambeeld, een goeie hamer en natuurlijk bloed, zweet en tranen zijn voldoende voor een smid om prachtige creaties te maken, zoals de bloemen op het hek van de oude begraafplaats in Olst.

Opschriften

De opschriften op de rustplaatsen zijn er in veel soorten en maten. Als het maar even kon, kreeg de overledene een al dan niet versierde tekst in steen gegraveerd. Op de armere delen van algemene begraafplaatsen zoals die in Colmschate zijn ook veel houten zerken te vinden. Slechts op één begraafplaats is een graf getooid met een gedenkplaatjes geheel uit ijzer: de oude begraafplaats in Vriezenveen.

Veel smeedwerk in Vriezenveen

Vooral op de oude begraafplaats in Vriezenveen waren veel hekwerkjes van verschillende omvang en vorm te vinden die wel een opknapbeurt konden gebruiken. Op de foto ligt een onderdeel van een van de betreffende graven op de werkbank van smid John Tijhuis in Almelo.

Restauratievisie

Na uren ijzer smeden als het heet is, staat een opgeknapt hek van de oude begraafplaats in Vriezenveen er weer netjes bij. Alle 'voetjes' zijn weer nieuw en kunnen weer jaren tegen de niet aflatende aanvallen van buitenaf. Het hek op de foto is een mooi voorbeeld van de restauratievisie: niet meer herstellen dan strict noodzakelijk. Vergankelijkheid hoort nu eenmaal op een begraafplaats.

Ook warm gemaakt voor het werken met ijzer en vuur en graag smid worden?
Kijk op www.smeden.nl.

www.rustplaatsen.nl

provincie Overijssel

Het boekje 'De Smederij' maakt deel uit van het project 'Historische begraafplaatsen in cultuurhistorisch perspectief'. Daarbij worden op historisch waardevolle begraafplaatsen herstelwerkzaamheden uitgevoerd en worden de cultuurhistorische aspecten toeristisch en educatief belicht. Het project is tot stand gekomen dankzij financiële bijdragen van de Provincie Overijssel en Leader, 'Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland'.